

Banca Mondiala propune patru scenarii pentru eliminarea pensiilor de serviciu

Banca Mondiala a propus patru scenarii în ceea ce privește pensiile de serviciu din sectorul civil, și anume eliminarea imediată a tuturor pensiilor de serviciu sau eliminarea pensiilor de serviciu pentru toți cei care nu au acumulat încă vechimea, înghețarea tuturor pensiilor de serviciu, un nou plafon de referință pentru cei nou intrați în sistem, sau opțiunea reformării pensiilor speciale pentru toți.

Potrivit Raportului de analiză, evaluare a impactului și recomandări pentru reforma pensiilor speciale elaborate de Banca Mondială - sinteză, dat duminică publicității de Ministerul Muncii, aceste scenarii nu se referă la indemnizațiile parlamentarilor și primarilor.

"Spre deosebire de participanții la planul de pensii militare, lucrătorii care beneficiază de pensii de serviciu public participă la sistemul general de pensii și pot primi un supliment de la bugetul de stat", se arată în document.

Un prim scenariu este eliminarea imediată a tuturor pensiilor de serviciu sau eliminarea pensiilor de serviciu pentru toți cei care nu au acumulat încă vechimea care le dă dreptul la aceste pensii la o anumită dată. Aceeași regulă ar putea fi aplicată și celor care aveau doar un serviciu minim de pensie specială la o anumită dată.

"Este foarte probabil ca o astfel de decizie să fie contestată în instanță, existând precedentul când o astfel de încercare a fost făcută imposibil de implementat prin deciziile Curtii Constitutionale. Nu este clar dacă un alt efort similar ar putea avea succes. În plus, un număr mare de lucrători din aceste categorii sunt deja eligibili pentru pensionare", se menționează în raport.

Scenariul al doilea ia în calcul înghețarea tuturor pensiilor de serviciu. Această opțiune se referă la stoparea acumulării de beneficii suplimentare în viitor, fără a afecta drepturile deja câștigate.

"Prin această abordare, s-ar menține beneficiile pentru actualii pensionari și pentru lucrătorii activi care întrunesc condițiile de pensionare. Cu toate acestea, pentru persoanele care la data respectivă nu întrunesc condițiile de pensionare, se elimină integral dreptul la pensie de serviciu", se arată în document.

Scenariul al treilea presupune un nou plafon de referință pentru cei nou intrați în sistem. Din această perspectivă, toți lucrătorii nou intrați după o anumită dată ar fi eligibili pentru pensii mult mai mici față de cele aflate în plată.

"Această abordare ar putea crea discriminare între lucrătorii aflați în situații similare. Doi lucrători în poziții identice ar putea avea dreptul la beneficii de pensie semnificativ diferite în funcție doar de data la care au fost angajați", atrage atenția BM.

Al patrulea scenariu este opțiunea reformării pensiilor speciale pentru toți.

"Varianta promovată de Guvern prin L4/2023: considerându-se că eliminarea completă sau înghețarea pensiilor speciale nu este de dorit și/sau fezabilă din punct de vedere politic sau ca stabilirea unei scheme de pensii diferite pentru noii intrați nu este fezabilă, atunci cea mai bună abordare ar fi reformarea pensiilor de serviciu. Pentru acest tip de reformă, este important să se acorde o atenție deosebită eforturilor anterioare de reformă și acțiunilor judecătorești, astfel încât greselile din trecut să nu se repete", precizează Ministerul Muncii.

Instituația subliniază că principalul obiectiv al proiectului de lege este eficientizarea (în sensul scăderii cheltuielilor bugetare) și eliminarea posibilităților de a abuza de sistemul de pensii de serviciu. Prevederile proiectului de lege aliniază vechimea minimă în profesiile acoperite de pensiile de serviciu la cea a sistemului general, uniformizează perioada de referință a câștigurilor pentru toate pensiile de serviciu, reduce rata de înlocuire

garantata a pensiilor de serviciu si elimina majorarea ratei de înlocuire a vechimii suplimentare si, cel mai important, elimina cele mai evidente oportunitati de a abuza de sistem (cum ar fi vechimea asimilata în afara profesiei pentru magistrati si capacitatea de a obtine pensie peste 100% din salariul net la momentul pensionarii sau posibilitatea de a se pensiona cu pensie speciala redusa cu o vechime de numai 4 ani în alte profesii care presupun pensii de serviciu public).

Toate aceste masuri vor reduce numarul beneficiarilor eligibili pentru pensii de serviciu si ar creste ponderea pensiilor acestora ca urmare a contributiile platite, ceea ce întareste alinierea prestatiilor la principiul contributiv.

"În concluzie, prevederile L4/2023 raspund la angajamentele asumate prin PNRR, conform raportului Bancii Mondiale, dupa cum urmeaza: Angajamente PNRR (jalon 215) Modul cum L4/2023 raspunde acestor angajamente: Noul cadru legislativ va revizui pensiile speciale si le va alinia la principiul contributivitatii; Nu se vor crea noi categorii de pensii speciale, iar categoriile actuale vor fi rationalizate; Pensiile speciale se calculeaza pe baza principiului contributivitatii, a vechimii în profesie si a reajustarii procentului legat de veniturile obtinute. Perioada minima de cotizare este similara cu cea aplicata în fondul public de pensii; Protectia deciziilor Curtii Constitutionale se va referi numai la pensiile magistratilor, nu si la alte categorii, si se va referi numai la limitele explicite din argumentele Curtii; Nicio pensie speciala nu poate depasi venitul obtinut în cursul perioadei de cotizare; Alinierea vechimii minime în specialitate pentru pensiile de serviciu la standardele aferente sistemului public de pensii; Uniformizarea perioadei de referinta", spune Ministerul Muncii.

Documentul BM prevede si o serie de recomandari: alinierea principiilor de administrare a pensiilor militare cu alte pensii de serviciu. Un astfel de sistem ar permite portabilitatea drepturilor de pensie obtinute cu serviciul militar si ar permite o tranzitie mai usoara în si în afara armatei, deschizând calea unei convergente ulterioare a parametrilor sistemului militar cu cel general; introducerea impozitarii progresive a suplimentului la pensiile de serviciu finantate de la buget, un mecanism eficient de reducere a inegalitatilor rezultate fiind impozitarea speciala a cotei din beneficiul finantat de la bugetul de stat.

"Acesta poate fi etalonat în functie de cuantumul suplimentului din buget sau poate fi declansat atunci când ponderea suplimentului depaseste anumiti parametri (de exemplu, atunci când suplimentarea depaseste cota finantata din contributii si astfel beneficiul este definit mai mult în functie de completare decât de contributii). Beneficiile magistratilor, de exemplu, a caror formula este protejata de sentinta Curtii Constitutionale a României, primesc marea majoritate (peste 90%) din beneficiul lor de la buget, si nu din contributii. Cazuri de completari mult mai mari decât contributiile sunt posibile si pentru alte pensii de serviciu. Chiar si în rândul beneficiarilor de pensii speciale exista o inegalitate semnificativa între segmentul de 10% superior al beneficiarilor care primesc pensii de pâna la 3,5 ori mai mari fata de cei 10% din segmentul inferior al beneficiarilor. Aceasta recomandare necesita consultari suplimentare cu Ministerul Finantelor si Agentia Nationala de Administrare Fiscala a României", spun expertii bancii.

Modificarea regulilor de indexare pentru prestatiile magistratilor este o alta recomandare.

"În timp ce toate pensiile de serviciu sunt mai mari la pensionare în comparatie cu prestatia generala a sistemului de pensii datorita garantiei mai mari a ratei de înlocuire si a unei abordari mai generoase de calcul a beneficiilor, aceste inegalitati se reduc în timp datorita ratei de indexare mai scazute aplicate pensiilor de serviciu, cu exceptia magistratilor. Pentru magistrati, situatia este inversa. Nu numai ca beneficiul este mult mai mare decât în sistemul general, dar indexarea pe salarii este si mai generoasa, crescând inegalitatea în timp. O analiza juridica ulterioara este necesara pentru optiunile de aliniere a ratei de indexare cu cea utilizata pentru alte pensii de serviciu în limitele deciziei Curtii Constitutionale care protejeaza beneficiul magistratilor. Cu toate acestea, o astfel de schimbare ar contribui la reducerea celor mai izbitoare inegalitati din sistemul de pensii", conform raportului.

Alta recomandare face referire la închiderea planului de pensii aferent personalului aviatiei civile. Planul de pensii

pentru personalul aviatiei civile ofera o pondere mai mare a beneficiului în comparatie cu alte pensii de serviciu (cu exceptia magistratilor). Spre deosebire de alti beneficiari de pensii de serviciu, participantii la aviatia civila nu sunt angajati în sectorul public si multi dintre ei lucreaza în sectorul privat. Rata de pensionare redusa semnificativ (pe care proiectul de lege întocmit de Guvern o unifica în categoria la 52) nu este legata de pierderea capacitatii de munca, desi pentru unii participanti la plan ar necesita schimbarea rolului în cariera sau schimbarea carierei în întregime. Ar trebui luata în considerare fezabilitatea închiderii planurilor de pensii pentru noii intrati sau a limitarii acestora în alt mod.

"În sfârșit, Guvernul ar trebui sa ia în considerare revizuirea legislatiei si adoptarea protocoalelor de schimb de date care sa permita o eficienta sporita în gestionarea diferitelor planuri de pensii. În timp ce echipa Bancii Mondiale a întâmpinat provocari în obtinerea datelor necesare din cauza limitarilor legale impuse de reglementari, cum ar fi cele legate de securitate, chiar si pentru functiile guvernamentale legate de proiectarea si gestionarea cheltuielilor, precum si de raportarea privind pensiile speciale, datele necesare par sa nu fie disponibile. Aceste limitari ar putea fi depasite prin stabilirea de protocoale securizate de schimb de date si revizuirea practicilor de anonimizare si agregare în limitele legii", mai afirma documentul BM.